

V Bruselu dne 20.1.2014
COM(2014) 8 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Modrá energie

**Opatření nezbytná pro naplnění potenciálu energie z oceánů v evropských mořích
a oceánech do roku 2020 a v následujícím období**

{SWD(2014) 12 final}

{SWD(2014) 13 final}

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Modrá energie

Opatření nezbytná pro naplnění potenciálu energie z oceánů v evropských mořích a oceánech do roku 2020 a v následujícím období

1. PŘÍSPĚVEK K DOSAŽENÍ CÍLŮ V OBLASTI ZAMĚSTNANOSTI, INOVACÍ, KLIMATU A ENERGETIKY

Naše moře a oceány mají potenciál stát se významnými zdroje čisté energie. Mořské obnovitelné zdroje energie, které zahrnují pobřežní větrnou energii i energii z oceánů¹, poskytují EU možnost podporovat hospodářský růst a zaměstnanost, zlepšit zabezpečení dodávek energie a posílit konkurenceschopnost zaváděním technologických inovací. V návaznosti na sdělení z roku 2008 o větrné energii na moři² se toto sdělení zabývá otázkou, jak využít potenciál odvětví energie z oceánů, a přispět tak k plnění cílů strategie Evropa 2020³ a dlouhodobých cílů EU v oblasti snižování emisí skleníkových plynů. Nahlíží rovněž do budoucnosti této slibné nové technologie a předkládá akční plán na uvolnění jejího potenciálu.

Využití hospodářského potenciálu našich moří a oceánů udržitelným způsobem se stalo klíčovým prvkem námořní politiky EU⁴. Význam odvětví výroby energie z oceánů nedávno zdůraznila Komise ve své strategii modrého růstu⁵, když ho označila za jednu z pěti oblastí rozvoje „modré ekonomiky“, které by mohly pomoci podpořit vytváření pracovních míst v pobřežních oblastech. Další iniciativy Komise, například sdělení o energetických technologiích a inovacích⁶ a akční plán pro Atlantik⁷, uznávají význam energie z oceánů a usilují o posílení společného výzkumu a vývoje a přeshraniční spolupráce na podporu jeho rozvoje.

Výzkumné a konzultační činnosti prováděné v rámci posouzení dopadů, které je průvodním dokumentem tohoto sdělení, ukazují, že další podpora pro toto rozvíjející se odvětví by EU přinesla značné hospodářské a environmentální výhody. Posouzení dopadů zdůrazňuje zejména tyto problémy:

- Zdroje energie z oceánů, jež jsou k dispozici v celosvětovém měřítku, převyšují naše současné i předpokládané budoucí energetické potřeby. V EU je největší potenciál pro rozvoj výroby energie z oceánů na pobřeží Atlantského oceánu, ale lze ji využívat i v oblasti Středozevního moře, Baltské mořské pánve a v nejbližších regionech. Využívání tohoto **domácího zdroje** by pomohlo zmírnit závislost EU

¹ Energii z oceánů lze získávat mnoha způsoby. Energie vln závisí na výšce, rychlosti a délce vln a hustotě vody. Slapová energie se získává při proudění vody v úzkých kanálech, zatímco technologie založené na střídání přílivu a odlivu (neboli „přilivové přehradní elektrárny“) využívají rozdíl ve výšce hladiny v přehrazeném ústí řeky nebo zálivu. Energii z oceánů lze také získat z rozdílné teploty vody na povrchu a pod povrchem a energie využívající stupně slanosti vody závisí na rozdílu slanosti mezi slanou a sladkou vodou.

² KOM(2008), 13.11.2008.

³ KOM(2010) 2020, 3.3.2010.

⁴ KOM(2007) 575, 10.10.2007.

⁵ COM(2012) 494, 13.9.2012.

⁶ COM(2013) 253, 2.5.2013.

⁷ COM(2013) 279, 13.5.2013.

na fosilních palivech pro výrobu elektřiny a posílit **energetickou bezpečnost**. To může být zvláště důležité pro ostrovní národy a regiony, kde energie z oceánů může přispět k energetické soběstačnosti a nahradit nákladný způsob výroby elektřiny z diesellových generátorů.

- Odvětví energie z oceánů se může stát důležitou součástí **modré ekonomiky**, neboť posílí hospodářský růst v pobřežních regionech i ve vnitrozemí. Díky rozvoji odvětví, na němž se budou podílet inovativní malé a střední podniky i větší výrobní společnosti s odpovídajícími kapacitami například v odvětví stavby lodí, strojírenství, elektrotechniky a námořních technických konstrukcí, ale i v oblasti posouzení dopadů na životní prostředí nebo zdraví a správy bezpečnostních záležitostí, by mohly vzniknout celoevropské **dodavatelské řetězce**. Také lze například očekávat zvýšenou poptávku po specializovaných lodích. Ty by se mohly stavět v evropských loděnicích.
- Postavení evropského průmyslu **na světových trzích, na nichž se obchoduje s energií z oceánů**, je v současnosti silné. Dokladem toho je skutečnost, že většina technologických podniků sídlí v Evropě. Očekává se však sílící konkurence z Číny, Kanady a ostatních průmyslových zemí. Podle odhadu společnosti Carbon Test ze Spojeného království by od roku 2010 do roku 2050 hodnota globálního trhu s energií získávané z vln a přílivu mohla činit až 535 miliard EUR⁸. Pokud by EU vytvořila podmínky pro rozvoj tohoto odvětví již dnes, mohla by v budoucnosti ovládnout značnou část trhu. Inovace na základě výzkumu a rozvoje by umožnily EU vytvářet **exportní příležitosti** pro technologie i odborné znalosti. Proto je důležité zajistit, aby si Evropská unie udržela vedoucí postavení v průmyslu v celosvětovém měřítku.
- Energie z oceánů by mohla vytvořit **nová, vysoce kvalifikovaná pracovní místa** ve vývoji projektu, ve výrobě komponentů a v provozu. Z orientačních odhadů zaměstnanosti uvedených v posouzení dopadů vyplývá, že do roku 2035 by mohlo vzniknout 10 500 až 26 500 stálých pracovních míst a až 14 000 dočasných pracovních míst. Ostatní optimističtější zdroje odhadují, že do roku 2020 by jen ve Spojeném království mohlo být vytvořeno 20 000 pracovních míst⁹ a ve Francii 18 000¹⁰. Podstatná část těchto pracovních příležitostí vznikne v oblastech ležících na pobřeží Atlantiku, které v současné době trpí vysokou nezaměstnaností.
- Intenzivnější využívání energie z oceánů by mohlo přispět ke splnění evropského cíle **snížení emisí uhlíku**. Využívání všech nízkouhlíkových zdrojů energie nákladově efektivním způsobem by EU významně pomohlo splnit závazek snížit do roku 2050 své emise skleníkových plynů o 80–95 %.
- Produkce elektřiny z energie oceánů se liší od produkce energie z jiných obnovitelných zdrojů. To znamená, že energie z oceánů by mohla pomoci **vyrovnávat objem výroby z jiných obnovitelných zdrojů energie**, jako je větrná a sluneční energie, aby byla zajištěna plynulá souhrnná dodávka energie

⁸ Carbon Trust (2011), *Marine Renewables Green Growth Paper* (Ekologický rozvoj mořských obnovitelných zdrojů).

⁹ Renewable UK (2013), *Wave and Tidal Energy in the UK* (Energie z vln a přílivu ve Spojeném království) na adrese: <http://www.renewableuk.com/en/publications/reports.cfm/wave-and-tidal-energy-in-the-uk-2013>.

¹⁰ Francouzský Senát (2012), Zpráva o námořních záležitostech, na adrese: <http://www.senat.fr/rap/r11-674/r11-6741.pdf>

z obnovitelných zdrojů do distribuční sítě. Energie z oceánů by proto byla cennou složkou energetického portfolia Evropské unie.

- Zařízení pro výrobu energie z oceánů jsou obvykle zcela nebo částečně ponořena pod hladinou, a mají proto nízký vizuální dopad. Vzhledem k tomu, že prostor pro rozšíření výroby energie z obnovitelných zdrojů na pevnině se stále zmenšuje, nabízí námořní prostor možné řešení problému **přijatelnosti pro veřejnost** v souvislosti s vizuálním dopadem, který může bránit rozvoji obnovitelných zdrojů energie na souši.

2. OBNOVITELNÉ ZDROJE MOŘSKÉ ENERGIE V SOUČASNOSTI

Někdy se shledávají paralely mezi současnou situací v odvětví energie z oceánů a počátky výroby větrné energie na moři v 80. a 90. letech minulého století. Od té doby sektor větrné energetiky, včetně výroby větrné energie na moři, díky cílené politické podpoře jak na úrovni členských států, tak na úrovni EU exponenciálně vzrostl. Kapacita výroby větrné energie na moři vzrostla v roce 2012 o 33 %, tedy rychleji, než odvětví větrné energie vyráběné na souši¹¹. Na konci roku 2012 představovalo odvětví větrné energie vyráběné na moři téměř 5 GW instalované kapacity v 55 mořských elektrárnách v deseti evropských zemích, které vyrábějí množství elektřiny dostatečné k uspokojení 0,5 % celkové spotřeby elektrické energie v EU. V první polovině roku 2013 bylo na moři uvedeno do provozu 277 nových větrných turbín s dalším celkovým výkonem 1 GW. Do roku 2020 by měla celková instalovaná kapacita dosáhnout výkonu 43 GW a vyrábět přibližně 3 % celkové spotřeby elektrické energie v EU.

S lepšími technologiemi a další veřejnou podporu v počáteční fázi rozvoje může odvětví výroby energie z oceánů časem dosáhnout podobného rozsahu jako výroba větrné energie na moři. Výroba energie z oceánů je v dnešní době vznikající průmyslové odvětví, v němž jsou technologie výroby energie z vln a přílivu relativně rozvinutější než jiné technologie. V současnosti existuje v EU instalovaná kapacita výroby energie z vln a slapové energie o výkonu 10 MW¹², což představuje téměř trojnásobek výkonu 3,5 MW před čtyřmi lety. Tyto projekty vybudované ve Spojeném království, Španělsku, Švédsku a Dánsku jsou většinou v předobchodní fázi provozu, v níž se má prokázat spolehlivost a životaschopnost zkoušeného zařízení. Předpokládá se však obrovský rozmach: připraveny jsou již projekty o výkonu 2 GW (převážně ve Spojeném království, Francii a Irsku). Pokud budou všechny tyto projekty realizovány, mohly by zásobovat elektřinou více než 1,5 milionu domácností.

Další slibnou koncepcí je plovoucí zařízení pro výrobu větrné energie na moři. Prohlubující se mořské dno u pobřeží Atlantského oceánu způsobuje, že se mořské turbíny s pevnými základy stávají příliš nákladnými. V těchto vodách by mohly být nákladově efektivnějším řešením plovoucí plošiny ukotvené k mořskému dnu. V současnosti jsou v provozu dva demonstrační projekty získávání větrné energie na moři pomocí plovoucího zařízení, a to v Portugalsku a v Norsku. Technologie přeměny tepelné energie mořské vody (OTEC) má velký potenciál v nejbližších regionech díky jejich umístění v tropických oblastech, kde je teplotní rozdíl mezi povrchovými a hlubokými vodami největší. Místní rozšíření může na ostrovech

¹¹ Evropská asociace pro větrnou energii (2013), *Wind in power: 2012 European statistics* (Větrná energie: statistické údaje za rok 2012).

¹² Současná instalovaná kapacita se zvýší na 250 MW, zahrneme-li do ní přílivový přehradní systém La Rance, jenž je v provozu od roku 1966. Systémy založené na střídání přílivu a odlivu jsou vyspělé technologie, ale možnost rozšíření jejich zavádění je omezena vzhledem k nedostatku vhodných míst a značnému dopadu na životní prostředí.

uspokojit potřebu pitné vody, chlazení a výroby elektrické energie. Studie proveditelnosti v současné době probíhají na ostrovech Martinik a Réunion.

Ačkoli údaje o využívání energie z oceánů jsou ve srovnání s odvětvím výroby větrné energie na moři skromné, komerční zájem o odvětví stoupá, což dokládá rostoucí zapojení velkých výrobců a provozovatelů zařízení. Nedávná zpráva o budoucnosti odvětví výroby energie z oceánů je dodatečným signálem, že odvětví dokáže lépe stanovit své potřeby a omezení a hledat jejich řešení. Soukromý sektor investoval v uplynulých sedmi letech v této oblasti přes 600 milionů EUR a tyto investice by se měly dále zvyšovat za předpokladu, že budou existovat příznivé podmínky pro rozvoj těchto zařízení.

3. STÁVAJÍCÍ PODPORA

Rozmach odvětví větrné a solární energie v posledních letech jasně ukazuje, že koordinované úsilí o zavedení vhodné politiky a finančních rámců může poskytnout pobídky nezbytné pro úspěšný rozvoj odvětví. Na vnitrostátní úrovni se členské státy zaměřily na podporu investic do technologií v oblasti obnovitelných zdrojů energie v rámci režimů podpory zisku, kapitálových grantů a financování výzkumu, ale jen málo z nich nabízí specializovanou podporu pro energii z oceánů.

Na úrovni EU existuje řada opatření k usnadnění rozvoje obnovitelných zdrojů. Směrnice o obnovitelných zdrojích energie a systém obchodování s emisemi vytvořily nezbytný regulační rámec. Od roku 2008 má zásadní význam pro urychlení vývoje a zavádění nízkouhlíkových energetických technologií strategický plán pro energetické technologie (plán SET)¹³. Nařízení o hlavních směrech pro transevropské energetické sítě¹⁴ se zaměřuje na problém v oblasti infrastruktury a jako prioritu stanoví rozvoj integrované sítě pro výrobu elektřiny na otevřeném moři. Stanoví rovněž postup pro určení a sledování vybraných infrastrukturních projektů, které následně mohou využívat výhod preferenčního regulačního zacházení, například zrychleného povolovacího řízení a finanční podpory. V současné době však existuje pouze málo projektů, které zvažují sloučení různých způsobů výroby energie na moři.

EU rovněž uvolnila finanční prostředky pro opatření na podporu technologií pro výrobu energie z oceánů. V rámci Evropské aliance pro energetický výzkum (EERA) byl například vytvořen společný program pro výrobu energie z oceánů. Zapojení členských států podporuje nová síť Evropského výzkumného prostoru (ERA-NET) spojující vnitrostátní a regionální výzkumné programy, která byla zvláště zřízena pro oblast výroby energie z oceánů. Tím bude posílena koordinace výzkumných činností, širší mezinárodní účast na výzkumu, určeny priority a dosaženo žádoucího objemu v rámci EU. V rámci prvního kola programu NER300 získaly tři projekty výroby energie z oceánů celkem přibližně 60 milionů EUR, což umožní zahájení jejich provozu od roku 2016. Některým projektům byla rovněž poskytnuta podpora ze strukturálních fondů. Význam rozvoje výroby energie z oceánů byl již zdůrazněn v nedávném sdělení Komise „Akční plán pro oblast Atlantského oceánu“¹⁵, v němž byly vlády a regionální správy vyzvány, aby zvážily způsob, jakým by mohly využít strukturální a investiční fondy EU, fondy určené na podporu výzkumu nebo finanční prostředky, které poskytuje Evropská investiční banka na podporu rozvoje odvětví.

Od 80. let 20. století EU také financovala různé projekty z prostředků rámcových výzkumných programů a programu Inteligentní energie – Evropa v částce téměř 90 milionů EUR. Na řešení významných společenských výzev, jako je např. čistá energie nebo námořní

¹³ KOM(2009) 519, 7.10.2009.

¹⁴ Nařízení č. 347/2013, 25.4.2013.

¹⁵ COM(2013) 279, 13.5.2013.

výzkum, se zaměří nový program EU pro výzkum a inovace Horizont 2020. Jedná se o účinný nový nástroj, jenž může být využit k řízení odvětví výroby energie z oceánů směrem k industrializaci, vytváření nových pracovních míst a hospodářského růstu.

4. PŘETRVÁVAJÍCÍ PROBLÉMY

Některé problémy, s nimiž se odvětví výroby energie z oceánů potýká, jsou obdobné jako u větrné energie na moři. Týká se to zejména otázek připojení k distribuční síti, vývoje dodavatelského řetězce a provozu a údržby v drsných povětrnostních podmínkách. Ovšem výroba energie z oceánů je nyní v rozhodující fázi. Pro nově vznikající technologie byl přechod od demonstrace prototypu ke komerčnímu využívání vždy obtížný. V současné hospodářské situaci je to úkol mimořádně náročný. Podobně jako další obnovitelné zdroje energie i energie z oceánů bude těžit z výhod jasného, stabilního a podpůrného politického rámce pro přilákání investic a rozvoj odpovídající jejímu potenciálu. Na základě konzultací se zúčastněnými stranami a z posouzení dopadů Komise určila otázky, které vyžadují pozornost v krátkodobém a střednědobém časovém horizontu, s cílem podpořit růst odvětví a jeho nákladovou konkurenceschopnost v porovnání s jinými formami výroby elektřiny.

- **Náklady na technologie** jsou v současné době vysoké a přístup k financování je obtížný. Většina stávajících technologií musí svou spolehlivost a životaschopnost v mořském prostředí teprve prokázat. Náklady na výrobu elektřiny jsou proto v současné době vysoké, avšak s technologickým pokrokem a lepšími znalostmi se budou snižovat. Demonstrace zařízení na moři je nákladná a riskantní a malým a středním podnikům se často nedostává potřebných prostředků k zavádění prototypů do praxe. **Rozmanitost technologií**, které se v současné době testují, způsobuje, že snižování kapitálových nákladů si vyžádá čas.
- **Infrastruktura přenosových sítí** v EU na moři, na pevnině i ta, která přesahuje hranice států, musí být rozšířena a posílena, aby mohla pojmout budoucí objemy energie z oceánů a jejich přepravu do středisek poptávky. Zatímco nedávno přijaté hlavní směry pro transevropské energetické sítě¹⁶ mohou v budoucnosti přinést zlepšení, přetrvávají obavy týkající se včasného připojení distribuční sítě. Je třeba se zabývat i dalšími otázkami týkajícími se infrastruktury, včetně nedostatečného přístupu k **vhodným přístavním zařízením** a neexistence **specializovaných plavidel** pro instalaci a údržbu.
- Složitě vydávání licencí a **postupy udělování souhlasu** mohou projekty zpozdit a zvýšit náklady. Nejistota ohledně správného uplatňování právních předpisů v oblasti životního prostředí může procesy udělování souhlasu dále prodloužit. Proto je důležitá integrace energie z oceánů do vnitrostátních **územních plánů námořních prostor**.
- Některé environmentální dopady zařízení na výrobu energie z oceánů nejsou v této fázi přesně známy. Bude zapotřebí další výzkum a lepší výměna informací o **dopadech na životní prostředí**, abychom porozuměli možným nepříznivým účinkům zařízení na výrobu energie z oceánů na mořské ekosystémy a mohli je zmírnit. Rovněž je třeba posoudit kumulativní dopady spojené s jinými činnostmi člověka v souvislosti s dosažením dobrého stavu mořského prostředí podle rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí a dobrého ekologického stavu podle rámcové směrnice o vodě. Integrace energie z oceánů do vnitrostátních územních plánů námořních prostor je rovněž důležitá pro řešení otázek námořní bezpečnosti.

¹⁶ Nařízení č. 347/2013, 25.4.2013.

- Kvůli současné hospodářské situaci většina vlád významně snížila **dotace a podporu příjmů** z obnovitelných zdrojů energie, v některých případech dokonce zavádí změny se zpětnou platností. Tento vývoj může narušit důvěru investorů a ohrozit další rozvoj odvětví. Neexistence stabilní finanční podpory, odrážející stav technologií ve vývojovém cyklu, může prodloužit dobu nezbytnou pro dosažení ziskovosti projektů.

5. AKČNÍ PLÁN PRO ENERGIÍ Z OCEÁNŮ

Vyřešení těchto problémů bude mít klíčový význam pro budoucí rozvoj odvětví výroby energie z oceánů a jeho schopnost zajistit pro Evropu velké množství nízkouhlíkové elektřiny. Rozhodující význam pro využití přínosu celoevropské spolupráce v oblasti výzkumu a vývoje, zejména pro řešení zbývajících technických problémů, budou mít společný program EERA, síť ERA-NET pro výzkum energie z oceánů a program Horizont 2020. Mimořádně důležitý pro technologie výroby energie z oceánů ve fázi předcházející komerčnímu využití je však stabilní rámec podpory s nízkým rizikem, protože zajišťuje zájem bank o financování projektů, a umožňuje tak nárůst instalované kapacity. Komise nedávno vydala pokyny týkající se osvědčených postupů pro režimy podpory pro energii z obnovitelných zdrojů¹⁷. V těchto pokynech uvádí důvody, proč je třeba klást větší důraz na zásadu nákladové efektivity, a zároveň zdůrazňuje, že režim podpory by se měl zaměřit na technologické inovace. Pokyny proto umožňují uvedení projektů do první obchodní fáze, a uznávají tedy i potřebu cíleného rámce podpory pro takové technologie, jako je výroba energie z oceánů.

K doplnění těchto iniciativ jsou však nezbytná další cílená opatření na úrovni EU i opatření přijatá na vnitrostátní úrovni, jejichž cílem je odstranit výše uvedené překážky rozvoje odvětví výroby energie z oceánů. Toto sdělení proto stanoví dvoufázový akční plán, který pomůže tomuto slibnému průmyslovému odvětví rozvíjet svůj potenciál a který v co největší možné míře vychází z dosavadní činnosti a ze stávajících projektů, jako je ORECCA, SI OCEAN nebo SOWFIA. Na základě závěrů posouzení dopadů bylo stanoveno několik nákladově efektivních opatření. Některá z nich byla určena jako počáteční „výzva k akci“, která by v pozdější fázi mohla být případně doplněna dalšími opatřeními. Výhodou tohoto dvoufázového přístupu je, že umožní vznik kritického množství subjektů a společné řešení aktuálních problémů zdola nahoru, což mezi dotčenými zúčastněnými stranami vytvoří pocit ztotožnění.

5.1. První fáze opatření (2014–2016)

i. Fórum pro energii z oceánů

Bude zřízeno fórum pro energii z oceánů, v jehož rámci se na seminářích budou setkávat zúčastněné strany, jejichž úkolem bude společně porozumět daným problémům a vypracovat reálná řešení. To bude mít zásadní význam pro budování kapacit a kritického množství, jakož i pro rozvoj spolupráce díky zapojení širokého spektra zúčastněných stran. Fórum bude rovněž zkoumat synergie s ostatními námořními odvětvími, především s výrobou větrné energie na moři, v záležitostech týkajících se dodavatelského řetězce, distribuční sítě, provozu a údržby, logistiky a územního plánování. K účasti mohou být v náležitých případech a v závislosti na probíraných tématech přizváni zástupci příslušných odvětví. Komise bude ve fóru hrát podpůrnou a koordinační roli. Fórum bude rozděleno do tří pracovních skupin podle tematických oblastí:

a) Pracovní skupina pro technologie a zdroje

¹⁷ SWD(2013) 439 final, 5.11.2013.

Komericializace odvětví výroby energie z oceánů bude vyžadovat další technologický pokrok a další zlepšení připojení k distribuční síti a jiným infrastrukturám dodavatelského řetězce pro energii vyrobenou na moři.

Zásadní význam má zlepšení cenové dostupnosti, spolehlivosti a životaschopnosti, funkčnosti a stability zařízení pro výrobu energie z oceánů¹⁸. Existuje již shoda ohledně prioritních oblastí technologického výzkumu, jako je například potřeba lepších systémů ukotvení nebo nových materiálů. Lze rovněž stanovit možnosti spolupráce v zájmu účinnějšího využívání zdrojů a snazšího sbližování technologií. Bude stanoven jasný časový rámec, včetně nejdůležitějších technologických milníků.

Úkolem této pracovní skupiny bude i podrobné posouzení zdrojů energie z oceánů a infrastruktur pro výrobu energie na moři, např. přístavů a plavidel, protože zlepšení v těchto oblastech by pomohlo optimalizovat řízení zařízení na výrobu energie z oceánů, a snížit tak odpovídajícím způsobem náklady.

Tato pracovní skupina bude rovněž usilovat o další zlepšení integrace obnovitelných zdrojů energie na moři do energetické soustavy. Odvětví bude mít možnost vyjadřovat své potřeby v otázkách, jako jsou potřeby výzkumu a vývoje související s distribuční technologií, mohlo by se zabývat i prognózami energetického výkonu a technologiemi skladování. Výsledky budou poté předány příslušným subjektům, například regulačním orgánům, provozovatelům přenosových soustav a příslušným fóřům, jako je iniciativa zemí v oblasti severních moří pro vybudování námořních soustav.

b) Pracovní skupina pro administrativní záležitosti a financování

Za naléhavý problém byly označeny dlouhé lhůty způsobené zdlouhavými postupy pro udělování povolení a vydávání licencí a obtížným přístupem k financování.

Cílem této činnosti bude prověření správních postupů týkajících se zařízení na výrobu energie z oceánů v členských státech a účinků, jimiž tato zařízení mohou působit na námořní dopravu. Tuto správní a bezpečnostní problematiku je třeba v rámci této skupiny přehodnotit ve spolupráci mezi orgány členských států a výrobním odvětvím, aby bylo možné společně porozumět problémům na všech stranách a nalézt jejich řešení. Informace získané v průběhu diskusí budou použity k sestavení katalogu osvědčených postupů, doplněných případovými studiemi.

Rovněž budou prozkoumány otázky týkající se financování. Vzhledem k tomu, že se jedná o nové a složité technologie, investoři nemusí být dostatečně obeznámeni s možnostmi, které toto odvětví nabízí. Tato skupina by měla zahrnovat vnitrostátní orgány, rozvojové banky, subjekty soukromého financování a subjekty zabývající se realizací projektů, jež by diskutovaly o tom, jak nejlépe získat nezbytné investice. Skupina bude rovněž posuzovat vhodnost různých mechanismů sdílení rizik, jako jsou zvýhodněné půjčky, společné investice a státní záruky. Důraz bude kladen na možnosti financování v rámci programů EU v oblasti výzkumu a inovací, např. programu Horizont 2020, programu NER300 a programu Evropské investiční banky na financování energie z obnovitelných zdrojů.

c) Pracovní skupina pro životní prostředí

Rozhodující pro zajištění udržitelného rozvoje tohoto vznikajícího odvětví je posouzení dopadů na životní prostředí. Shromažďování základních údajů o životním prostředí však znamená velkou zátěž pro jednotlivé společnosti připravující tyto

¹⁸ Výběr z plánu ORECCA (2012).

projekty v závislosti na velikosti jednotlivých projektů. Tato skupina bude podporovat spolupráci na monitorování dopadů na životní prostředí způsobených stávajícími a plánovanými zařízeními a na vývoji inovativních metod zmírňování dopadu energie z oceánů na mořské prostředí. Údaje o dopadech na životní prostředí a monitorování musí být podle rámcové směrnice o vodě a rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí pravidelně poskytovány vnitrostátním orgánům.

K dispozici je již ucelený rámec právních předpisů EU týkající se ochrany přírody, posuzování vlivů na životní prostředí a energie z obnovitelných zdrojů, který Komise nyní doplnila návrhem směrnice o územním plánování námořních prostor. Tato skupina by však měla posoudit nezbytnost odvětvových prováděcích pokynů, podobných těm, které již byly vytvořeny pro větrnou energii, k doplnění směrnice o přírodních stanovištích a směrnice o ptácích, článku 13 směrnice o obnovitelných zdrojích energie a možné budoucí směrnice o územním plánování námořních prostor.

ii. Strategický plán pro energii z oceánů

Na základě výsledků fóra pro energii z oceánů bude vypracován strategický plán, který stanoví jasné cíle pro průmyslový rozvoj odvětví, jakož i časový rámec pro jejich dosažení. Při stanovování technologických priorit bude brát v úvahu hlavní zásady a postupy, které byly oznámeny ve sdělení o energetických technologiích a inovacích¹⁹, a stane se základem a součástí „integrovaného plánu“²⁰. Tento plán vypracují společně odvětví, členské státy, zúčastněné regionální orgány, nevládní organizace a jiné příslušné zúčastněné subjekty strukturovaným a participativním postupem, jak je uvedeno výše. Plán bude obsahovat zjištění ze všech oblastí, které jsou důležité pro rozvoj odvětví, a schválený akční plán pro přechod odvětví výroby energie z oceánů do industriální fáze.

5.2. Druhá fáze opatření (2017–2020)

iii. Evropská průmyslová iniciativa

Na základě výsledků fóra pro energii z oceánů by mohla vzniknout evropská průmyslová iniciativa. V rámci plánu SET bylo již zřízeno několik evropských průmyslových iniciativ. Evropské průmyslové iniciativy jsou partnerství veřejného a soukromého sektoru, která sdružují průmysl, výzkumné pracovníky, členské státy a Komisi a jejichž cílem je stanovit a naplnit jasné a společné cíle v daném časovém rámci. Mohou zvýšit efektivitu inovačního výzkumu a vývoje a vytvořit platformu pro sdílení investičního rizika. Evropská iniciativa pro větrnou energii již například poskytla podklady pro výzkum a vývoj EU v oblasti větrné energie a podpořila větší soulad v poskytování příslušných finančních prostředků EU a vnitrostátních veřejných prostředků na vybrané priority.

Má-li však vzniknout udržitelná evropská průmyslová iniciativa, musí zúčastněné strany z průmyslu nejprve mít jasné strategie pro rozvoj odvětví a musí být dobře organizovány, aby mohly dosáhnout svých cílů. Iniciativa by byla výsledkem společného postupu za účasti Komise, členských států, odvětví a výzkumných organizací. Přesnou formu této spolupráce bude však nutno stanovit později, protože současné začlenění do plánu SET se může změnit, jak bylo uvedeno ve sdělení o technologiích a inovacích²¹.

Vzhledem k rané fázi vývoje technologií výroby energie z oceánů by se vytvoření rozsáhlého partnerství veřejného a soukromého sektoru mohlo stát účinným prostředkem sdílení rizik a pákovým efektem pro soukromé investice. Jak je uvedeno v posouzení dopadů, zřízení

¹⁹ COM(2013) 253.

²⁰ Prováděcí opatření navržené ve sdělení COM(2013) 253.

²¹ COM(2013) 253, 2.5.2013.

evropské průmyslové iniciativy nebo jiné vhodné formy partnerství veřejného a soukromého sektoru by se pravděpodobně stalo významným odrazovým můstkem na cestě k plně průmyslovému zavádění. To by dalo spolupráci zúčastněných stran oficiální podobu, usnadnilo přístup k financování a napomohlo provádění strategického plánu, který je obsahem tohoto sdělení.

iv. Odvětvové pokyny pro provádění příslušných právních předpisů

Na základě zkušeností získaných při práci ve skupině pro administrativní záležitosti a finance a ve skupině pro životní prostředí by bylo možné vypracovat pokyny k efektivnějšímu a snazšímu provádění směrnice o přírodních stanovištích, směrnice o ptácích a článku 13 směrnice o obnovitelných zdrojích energie a na podporu postupům územního plánování námořních prostor. Cílem těchto pokynů bude snížit nejistotu díky jasnějším a podrobnějším pokynům pro vydávání licencí příslušným projektům, a zmírnit tak zátěž, s níž se potýkají veřejné orgány a navrhovatelé projektů.

6. HODNOCENÍ POKROKU

Jakmile budou výše uvedené akce a opatření zahájeny a plně funkční, bude důležité sledovat pokrok v odvětví výroby energie z oceánů při realizaci jeho potenciálu jako strategické energetické technologie. Toho by mohlo být dosaženo například měřeními instalované kapacity a elektrické energie, počtu projektů zavedených a plánovaných, rozsahu investic, rozsahu snížení kapitálových nákladů nebo počtu společných podniků. Rovněž bude třeba posoudit, do jaké míry toto odvětví přispívá k naplnění obecnějších cílů EU, pokud jde o pracovní místa, růst a udržitelnost.

Komise provede první hodnocení pokroku v roce 2017 a zevrubnější hodnocení stavu vývoje výroby energie z oceánů nejpozději do roku 2020. V průběhu přezkumu bude nutné zohlednit hodnocení a další vývoj obecné politiky EU v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a politiky v oblasti energetických technologií.

7. ZÁVĚR

Vzhledem k tomu, že EU zvažuje svou politiku v oblasti energetiky a změny klimatu na období po roce 2020, je načase posoudit všechny možnosti v trvalém a společném úsilí o zmírnění dopadů změny klimatu v Evropě a diverzifikaci portfolia obnovitelných zdrojů energie. Podpora inovace v oblasti nízkouhlíkových energetických technologií může přispět k úspěšnému vyřešení problémů. Žádná možnost nesmí zůstat opomenuta. Má-li výroba energie z oceánů plně rozvinout svůj potenciál, nastal čas, aby členské státy, odvětví a Komise spojily své síly a urychlily její rozvoj. Toto sdělení proto stanoví akční plán pro další rozvoj odvětví výroby energie z oceánů. Dokončení tohoto akčního plánu v období 2014–2017 by mělo podpořit industrializaci odvětví, aby mohlo dodávat nákladově efektivní nízkouhlíkovou elektřinu, vytvářet nová pracovní místa a přispívat k růstu ekonomiky EU.

Společných cílů lze nejlépe dosáhnout koordinovaným a komplexním přístupem. Přestože odvětví výroby energie z oceánů je dnes relativně malé, mohlo by se dále rozvíjet, aby bylo schopno přispívat k hospodářskému růstu a vytváření pracovních míst v EU. Odvětví by rovněž mohlo přispět ke splnění cílů, které si EU stanovilo pro snížení emisí skleníkových plynů do roku 2050, pokud budou správné podmínky zavedeny již nyní. Jestliže tomuto vznikajícímu odvětví poskytneme výše uvedenými opatřeními nezbytný politický podnět, měla by výroba energie z oceánů ve střednědobém až dlouhodobém horizontu být schopna dosáhnout potřebného kritického množství nezbytného pro komerční využití a stát se dalším úspěchem evropského průmyslu.

8. PŘÍLOHA 1: SHRnutí NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ

Cíle	Časový plán
Fáze 1	
Zřízení fóra pro energii z oceánů se zapojením odvětví a dalších zúčastněných subjektů	2014–2016
<ul style="list-style-type: none"> • Pracovní skupina pro technologie a zdroje • Pracovní skupina pro administrativní záležitosti a financování • Pracovní skupina pro životní prostředí 	2014–2016
	2014–2016
	2014–2016
Vypracování strategického plánu	2016
Fáze 2	
Případné zřízení evropské průmyslové iniciativy	2017–2020
Možné vypracování pokynů usnadňujících provádění příslušných právních předpisů a na pomoc územnímu plánování námořních prostor	2017–2020